

MILYEN IDŐ VÁRHATÓ

A kiterjedt mélynyomás terület hatásaként az időjárás hűvös és esős. Az északnyugati légáramlat továbbra is változókéony időt fog előidézni. — Idő-prognózis: Jobbára felhős, csapadéka hajló, hűvös, gyöngye északnyugati széllel.

— Tisztújítás a magyar nemzeti párt csillagpatai szervezetében. Komáromból jelentik: A magyar nemzeti párt csillagpatai helyi szervezete újjáalakuló gyűlésén a következő tisztútkart választották: Elnök Csémy Károly, alelnök Soós Dénes, jegyző Horváth Kálmán, pénztárnok ifj. Nagy Lajos, ellenőrök: Soós Lajos és Csécsay Lajos. Körzeti választmányi tagok: Bóth Péter, Flüssy Dávid.

— Megfojtotta két kisleányát, majd önmagát akasztotta fel egy elmebajos asszony. Böhmisch-Brodából jelentik: A közeli Brezan községben egy Cserny Borbála nevű 40 éves munkásasszony tegnap, valószínűleg pillanatnyi elmezavarában megfojtotta két- és tízenkésztendő kisleányait, majd ünnepi ruhába öltöztette és ágyukba fektette őket. Borzalmas tette után önmagát akasztotta fel egy ablakrájáról. A családirtást az asszony férje vette észre, amikor este hazatért a munkából. Az elmebajos anyja rémítette az egész vidéken nagy megdöbbenést keltett.

— Zajecsek mégis esküdtbíróvá lett. Mahrisch-Osterauból jelentik: Két nappal ezeőtt egyes lapjelentések szerint mi is megírta, hogy a sikasztó Zajecsek volt jószágigazgató Kegyvezett Larisch-Mönnich nagybirtokosai és emiatt ügye nem kerül az esküdtbíróvá el, csupán büntetőtanács fogja felelősségre vonni utóvéthamisítás miatt. A híradást ma illetékes helyen megcáfolták és hozzátették, hogy Zajecsek sikasztási ügyével mindenképpen foglalkozni fog az esküdtbíróvá, akkor is, ha közben sikerülne a károsultakkal egyezségre jutni. A főtárgyalásra azonban valószínűleg csak ősszel kerül a sor, mivel az ügyezés még nem fejezte be a vizsgálatot.

— Zsidóellenes cikk miatt elkoboztak egy budapesti lapot. Budapesti szerkesztőségünk jelenti telefonon: A vizsgálati Bizottságban Zoltán felelős szerkesztésében megjelenő „Nemzeti Szocialista” című hetilap tegnapi számát a zsidó hitfelekezeti elleni izgatás bűncselekménye címén elkobozták.

— Katasztrófális tűzvész egy csehországi községben. Igából jelentik: Az Iglau mellett Loucky községben tegnap éjjelkor tűz ütött ki Bukacs Ferenc gazdálkodó szőlőjében és a lángok a szőlőben átcsaptak a szomszédos épületekre is, úgyhogy rövid időn belül 18 ház állott lángokban. A tűzoltóság ezeket már nem tudta megmenteni, úgyhogy teljesen leégtek a hozzájuk tartozó gazdasági épületekkel, rengeteg gazdasági felszereléssel, baromfival és más állatokkal együtt. A kár meghaladja a háromnegyed millió koronát. A tűz kitörése ügyében vizsgálat indult.

— A tavarnoki autóbaleset epilógusa a nyitrai bíróság előtt. Nyitrai munkatársunk jelenti: A múlt év szeptemberében egy személyautó, melyet Galbavy Ferenc sofőr vezetett, Nagylapolcsány és Tavarnok között nekirohan az országutat keresztező vasúti sorompónak, melyet éppen akkor eresztettek le, hogy közlekedő tehervonat előtt. Az összedőlő következőben a sorompó megrongálódott és az autó összetörtött, a bennülőknek azonban csodálatosképpen semmi bajuk sem történt. A nyitrai kerületi bíróság a karambolnál kapcsolásban tegnap vont a felelősségre Galbavy Ferenc sofőrt és Gündöcs György vasúti őrt, akit szintén gondatlansággal vádoltak. A bíróság a vasúti őrt felmentette a vád alól. Galbavy sofőrt ellenben feltételeken 1100 korona pénzbüntetésre ítélte.

— Egy szó sem igaz a horkai cseppkőbarlang felfedezéséről. Pelsői tudósítónk jelenti: Egy pozsonyi lap április 30-i számában hirt adott a Gümörhorkán felfedezett új cseppkőbarlangról, amely állítólag hat tágas teremmből áll és ezek terjedeleme és szépsége tekintetében felülmúlja nemcsak az aggteleki, hanem a szenzációes gümörhorkai cseppkőbarlangot is. Érdeklődtünk e hír megbízhatósága felől és azt az értesítést nyertük, hogy a szenzációsnak feltálat barlangfelfedezéséről egy szó sem igaz. Találtak ambiciózus barlangkutatók a horkai hegylábon egy rókalyuknak is alig nevezhető hasadékokat, hat teremmből álló cseppkőbarlangról azonban legalább is egyelőre szó sincsen. Kutatások folynak egy buvátpatak kilépési helyének feltárása céljából, ezek a munkálatok azonban, bár kilátással kecsegtetnek, még igen kezdetleges stádiumban vannak.

— Egy játszadozó kislány felgyújtott egy felsőnyitrai községet, a kár 100.000 korona. Nyitrai munkatársunk jelenti: A Handlova közelében levő Morovno községben a napokban hatalmas tűz pusztított, amely több lakóházat, gazdasági épületet, kazlat és nagy mennyiségű gabonát hamvasztott el. A tűz Fábián István szőlőjében keletkezett és a lángok rövid idő alatt ellepték az összes szomszédos épületeket. A tűzvesznek csak egésznapos munka árán tudott gátat vetni a tűzoltóság, a kár azonban így is óriási és meghaladja a 100.000 koronát. A csendőrség nyomozása kiderítette, hogy a tüzet egy játszadozó kislány okozta, aki Fábián szőlőjében eldobott egy égő gyufát és attól lobbant láng-ra egy közeli szalmakazal. A gyermek szülei ellen gondatlanság miatt eljárás indult.

— Akiknek a szivmüködése rendetlen, erőlködés nélkül úgy érhetnek el könnyű székelést, ha naponta reggel éhgyomorral megisznak egy kis pohár természetes „Ferenc József”-késérizet.

Kommentárok

KRUDY HALÁLA

Lassan elmenni mind, akik a magyar irodalom egyik legnagyobb korszakát jelentették. Elmennek báványaink, nagyjaink, vezéreink, mind, akiknek szava és szuggesziója a magyarság szeretetének szálait megnövesztette a lelkünkben.

Ha visszagondolok a régi magyar világra, s velem együtt sok fiatal szlovénköi magyar, az emlékek előlő frontján a modern magyar irodalom marsol, amelynek kibontakozását és harcait mi még mint érettebb iskolások éltük végig, és így nem csoda, ha kétszeresen erős a hatásuk. Abban a korban, amikor az irodalom csaknem mindenkinél az érdeklődés előterében állt, mi Ady Endre harcait figyeltük, Móricz Zsigmond föltörekvéseit, Babits mélyencsengő szavát, Kosztolányit, Karinthy, Schöpfungit, s nem egyszer a lelkesedésnek és a boldog örömeinek szinte szokatlan bizsergése járt át, ha a legnagyobb gárda egyik legkiválóbbjának, Krudy Gyulának a magyar irodalomban addig ismeretlen zsongású és ismeretlen művészetű könyveit olvastuk. Egészen másként néztünk mi erre a nagy irodalmi korszakra, mint a nálunk öregebbek, vagy a nálunk fiatalabbak, nekünk nem érthetően és a mentalitásunktól távolálló „új dolog”, de nem is „literatura” és idegen világ, mint a más körülmények és állapotok között föltölt utánunkjövőknek, hanem élet, fiatalok, alakító valóság, egy nagy és szép kor szabad és tisztá nívójának lángosóvája, az a Legmagasabb Művészet, amelynek zajlására ugyanúgy ábrándos emlékezéssel tekintünk, mint a gyermekkor tündérmeséire.

Krudy Gyula az egyik vezető szerepet játszó magyar ideáljaink seregében. Ő volt számunkra az „otthoni föld”. Ha Adyban — ne kutasuk: jogosan, vagy jogtalanul — Párist éreztük, Móriczban a magyar parasztot, Babitsban egy komor, távoli filozófiát, Kosztolányiban a modern kor spleenjét láttuk, Schöpfungban az esztétikát, Karinthyban a humort, Molnáiban Budapestet, Szomoriban a drámát, — akkor Krudyban megérintettünk annak a különös magyar urinak fuvalmát, amely furcsán szomorúság és fölényes prizmákban át jutott hozzánk az író tehetségének jóvoltából. Úgy látszott, mintha arkalkus stílusban beszélné hozzánk Krudy a magyar föld rejtelméről, s ennek a különös, Európát a Bácskával keverő

stílusnak jobban tudtunk örülni minden másnál, — pedig nem is a stílus volt arkalkus, hanem Krudy szelid ironiája átitotta be már fölmúltak azt a világot, amely még létezett ugyan, de már nem élt a magyar vidékeken. Egy fokkal Mikszáth után jött Krudy Gyula, két fokkal Vas Gereben után — és egy fokkal Szabó Dezső, vagy Móricz Zsigmond előtt. Hazudta a valóságot, úgy állított be lehetetlen és szertelen dolgokat, mintha tündérmesét mesélne, pedig — ez volt a legérdekesebb — nem is tündérmesét mesélt, hanem valóságot.

Ha később, évekkel a Krudy-könyvek olvasása után valahol magyar vidékeken nagy ebédeket ettem végig, vajjon mire másra gondolhattam, mint Krudyra, aki úgy tudott elmélni a tórmás csonthusok összetételéről és lényegéről, mint Platon a világ összetételéről és létezéséről, oly nyugodt meggyőződéssel változott novella-értekezéseiben a késő nyári este-ken élvezendő állott sör előnyeit az ugyanabban az időben fölhajlandó hideg spriccerrel szemben, hogy az ember megelégedett minden gondjáról és életének problémáit Krudy vezetésevel egyetlen gondnal, vagy gondtalanul előkészített ebéd kényes problémájába tudta összerakni. Sehol nem esznek annyit a világ-irodalomban, mint Dickensnél és sehol nem esznek oly szertelenül, mint Rabelais műveiben. De sehol nem esznek annyit és oly szertelenül, mint Krudy Gyulánál, s ahogy hősei esznek, isznak, udvarolnak, úgy domborodik elénk a magyar vidék és a magyar nemesi középosztály világa. Tündérvilág, ködvilág, lovagvilág, korunk ködlovagjainak legteljesebb garnitúrájával (Krudy páratlan művészete az, hogy a legjózanabb és legegyszerűbb nyárspolgárból is kézzelfogható ködlovagot tudott formálni előadásában), és Cervantes óta nem élt művész, aki tökéletesebben varázsolta volna elénk egy valóságban kívül élő világnak — a valóságnak.

A ködvilág régen eltűnt, Krudy Gyula vissza-visszatallózta foszlányait, gyűjtögette, rendezte, fészegette, — most eltűnt Krudy Gyula is, szertelen lovagi világának utolsó szertelen ködlovagja, s mint Atlantisz elsüllyedésevel hatvan aranyváros, Krudy Gyula eltűnésével sárba szállt ennek az egész kedves-kedves valóság-ködvilágnak teljes színpompája is.

Szvatkó Pál.

Két macedón pokolgépes merényletet kísérelt meg a belgrádi királyi palota ellen

Belgrád, május 12. A rendőrség letartóztatta Gabrilo Ivanov és Gis Gigor macedónokat, akiknél hat pokolgépet, gyújtószerkezetet, egy Mauser-pisztolyt s rengeteg töltényt találtak. Az Avala jelentése szerint a letartóztatottak beismerték, hogy a robbananyagot a szóbiai Nikolov macedón bandavezértől kapták, aki megbizta őket, hogy a belgrádi

középületeket robbantsák fel. Magánjelentés szerint a két macedón esítőtörtőn hajnalban akkor tartóztatták le, amikor a királyi palotában pokolgépet helyeztek el. A letartóztatottakat a legközelebbi őrszobán hallgatták ki s a két macedónt este kilenckor olyan állapotban vitték el az őrszobáról, hogy azt hitték róluk, hogy holtak.

Dobra kerül Pozsony város legmonumentálisabb épülete, az Iparpalota

A város jogügyi bizottsága elhatározta, hogy csődöt kér az iparospárt 22 millió vállalkozása ellen

Pozsony, május 12. (Pozsonyi szerkesztőségünkől.) Csütörtökön este 6 órakor Pozsony város jogügyi bizottsága dr. Krno Vladimír polgármester elnökletével ülést tartott, amelynek egyetlen tárgya az volt, hogy a város megkérje-e a csődöt a 22 millió költséggel épült Iparpalota ellen, vagy sem. A jogügyi bizottság dr. Förster Viktor alpolgármester, dr. Papes, dr. Fürst Bernát, dr. Gothe Árpád, dr. Hübsch Ignác fölszólalása után egyhanguan elfogadta dr. Fleischhacker Mór ügyvédnek azt az indítványát, hogy

a város a pozsonyi kerületi bíróságnál a csődjelentést kérvényt adja be, egyben büntető följelentést tegyen azok ellen, akik az Iparpalota gazdálkodása körül a várost megkárosították.

A bizottság egyúttal fölkérte dr. Krno polgármestert, hogy Prágában az illetékes minisztériumnál járjon közbe az Iparpalota árverési föltételeinek sürgős megállapítása céljából. Dr. Gothe Árpád (magyar nemzeti párti) indítványozta, hogy a város járjon el a kerületi bíróságnál, hogy csődjelentés esetében a város által javasolt egyént nevezzék ki csődtörvényszéknek, miután a város a legnagyobb hiátalozó. A város ugyanis 9 millió korona erejéig vállalt garanciát az Iparpalotáért. Ezt az indítványt is elfogadták.

A jogügyi bizottság ülésén résztvettek a pénzügyi bizottságnak külön ez ügyben delegált albizottsági tagjai, valamint a tanács által külön kiküldött albizottság tagjai.

Érdekes, hogy az Iparpalota bevételei tekintetében az egyik hitelező kérelmére már régebben zárlatot rendelt el a bíróság és a város esatlakozott ehhez a zárlathoz.

Az Iparpalota évi jövedelme 1.100.000 korona, ez azonban a készpénzkiadások levonása után a legutóbb már csak 600.000 koronát tett ki,

holott az első két helyen betáblázott kölcsönök annuitásai a kamatokkal együtt évente 1 millió 200.000 koronát tesznek ki. Tehát csak ennél a pontnál évente körülbelül 600.000 koronás hiány mutatkozik.

Az Iparpalota, vagy „Zsivnostensky Dom”, amely a Széna-teren épült föl és a legmonumentálisabb épülete Pozsonynak, körülbelül fél év óta fájó sebe Pozsonynak. Mint ismeretes, a hatalmas palotát a cseh iparospárt helyi exponenseinek közbenjárására építették föl 22 millió korona költséggel és a városi közgyűlés névszerinti szavazás alapján — Buzekék agitációjára —

kilencmillió korona erejéig garanciát vállalt érte.

Kolompár Sándor
cimbalomművész
GALBAY JOJO
a világhírű póstyénfürdői
cigányprímás zenekarával
naponta a
METRO ÉTTEREM
BORPINCÉJÉBEN
NÁRODNI TRÍDA 25. TEL. 26117 játszik
Ösforrás. Parket. Borkiszolgálás
negyedliterenként. Menü Ké 12.—
Nyitva reggel 3-ig.

A vállalat nem prosperált, a túlméretezett épület tulajagnak bizonyult Pozsony részére s ezért komoly pénzügyi nehézségekbe került és amint látszik, még a végén — dombra kerül. Így festenek a gyakorlatban Buzekék gazdálkodásának „áldásos” eredményei...

— Rendjeleket és kitüntetések vezetnek be a köztársaságban? A Csekké Slovo értesítése szerint egyes testületek és vezető egyéniségek akciót indítanak az irányban, hogy a köztársaság 15 éves fennállása alkalmából az állam iránt szerzett érdemek elismerésül katonai és polgári személyeknek kitüntetések osszanak. A kezdeményezők rámutatnak arra, hogy még Szovjetországban is bevezette a rendjeleket és kitüntetések.

— Az angol követség megtagadta a vízumot a Palesztinába készülő ungvári kirándulótól. Ruszinszkói szerkesztőségünk jelenti: Az ungvári cionisták kirándulást, illetve tanulmányutat készíttetek elő Palesztinába, amelyre sokan jelentkeztek. Az összes előkészületek megtörténtek, csupán az angol vízum hiányzott. Most érkezett meg a prágai angol követség értesítése, amellyel megtagadták a Palesztinába készülő kirándulók részére az angol vízumot és beutazási engedélyt. Az angol konzulátus elutasítása nagy megütközést keltett Ungváron és most az ügyet személyes intervenció révén próbálják elintézni.

„KOLDUSOK OPERÁJA” A PRÁGAI UCCÁN
Lacina Ferenc, 38 éves volt pékmeister Prága egyik legnépszerűbb koldusa. Fantasztikusan rongyos ruhája, furcsán borostás az álla, műkarjával, melyet hívalkodva hímbeál, a prágai uccák egyik jellegzetes figurája. Tegnap a Stepanska-uccában koldulás közben a rendőr elfogta. Lacinát az őrszobára vitték. Meg akarták motózni, de erre nem kerülhetett a sor, Lacina megmaradt kezével zsebébe nyúlt, papírcsokot húzott ki, százához emelte s mielőtt még megakadályozhatták volna, lenyelte. Ugy szőrőlül-bőrőlül a zacskót s azt is, ami benne volt. Ezek után mártír ábrázattal, szenvedő hangon kijelentette: „Életemnek vége, tíz percen belül meghalok. Patkánymérget vettem be, amelyben ötven százalék ciankáli volt.” Alighogy e szavakat kiejtette, ájultan rogyott össze. A mentők beállították a kózkórházba. Azonnali gyomormosást végeztek rajta. Lacina magához tért, „megmentették” az életnek! Igen ám, csak hogy kislit, hogy a gyorsan öllő mérég, amelyet zacskóval lenyelt, — porcukor, el sem ájt, hanem megajította az ájulásit jelenetet. Műkarját az orvosok lecsatolták. És — egy összenyomott, kissé megviselt, de teljesen egészséges, munkaképes kar bujt elő belőle a jelenlőknek nem kis meglepetésére. Kurt Brecht világhírű szatirájának egyik alakja sétált véletlenül a színpad helyett a prágai uccákban. (iki.)

xx Május 6-án nyílt meg a 28. Budapesti Nemzetközi Vásár. Budapestről jelentik: A megnyitáson, amelyen a magyar kormány és a diplomáciai kar tagjai teljes számban megjelentek, — mint már jelentettük — Gömböcs Gyula miniszterelnök tartott beszédet és kiemelte a Duna-medence államai közötti gazdasági együttműködés fontosságát. A vásár nemcsak a magyar gyárpár valamint a kézi- és házipár termékeit, hanem a magyar mezőgazdasági termékek exportárut is felöleli. A kiállítók száma 1300, az általuk elfoglalt terület kb. 70.000 négyzetméter. A külföldi kiállítók közül a francia vasutak, Lettország, Románia és Perzsa külön csoporttal vesznek részt a vásáron. A Budapesti Nemzetközi Vásár május 15-ig marad nyitva. E napig érvényesek a Budapestre utazásra szóló kedvezmények, míg a visszautazási kedvezmények május 20-ig maradnak érvényben.

— A ruszinszkói rokkantszövetségek olcsó búzával akarják ellátni a hadikárosultakat. Beregszászi tudósítónk jelenti: A ruszinszkói hadikárosultak különböző szervezetei mozgalmat indítottak az éhező rokkantak és hozzátartozóiknak olcsó búzával való ellátása iránt. A tervek szerint Magyarországról hoznának búzát, amelyet a hadikárosultak kedvezményesen árban és hat havi részletfizetésre kapnának meg. A buza árát a rokkantügyi hivatal a kedvezményezett hadikárosult illetményeiből egyenlő részletekben vonná le. A szükséges búza-mennyiség megállapítása végett a jegyzői hivatalok utasítást kapnának, hogy községenként írják össze az igénylőket és szükségletüket, amelynek megtörténte után a rokkantügyi hivatal megszerzi a behozatali engedélyt. A buza behozatalát egy tiszta, új lakó terménykereskedő cég eszközölné.